

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О

ЗА ПРАКТИКУВАЊЕ НА МЕДИЦИНА ЗАСНОВАНА НА ДОКАЗИ ПРИ СЕКВЕЛИ НА ТРАУМАТСКА ПОВРЕДА НА МОЗОКОТ

Член 1

Со ова упатство се пропишува начинот на процената на тежината и рехабилитацијата при секвели на трауматска повреда на мозокот.

Член 2

Начинот на процената на тежината и рехабилитацијата при секвели на трауматска повреда на мозокот е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност на процената на тежината и рехабилитацијата при секвели на трауматска повреда на мозокот по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на процената или рехабилитацијата, при што истото од страна на докторот соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-6558/2

26 ноември 2012 година

Скопје

МИНИСТЕР

Никола Тодоров

СЕКВЕЛИ НА ТРАУМАТСКА ПОВРЕДА НА МОЗОКОТ

МЗД упатство
2.10.2009

- Дефиниција
- Основни податоци
- Општи забелешки
- Процена на тежината на мозочната повреда
- Повреди на мозокот и рехабилитација

ДЕФИНИЦИЈА

Според дефиницијата, трауматската повреда на мозокот (исто така, наречена и „повреда на главата“) мора да вклучи повреда на главата проследена барем со едно од следниве:

- Каков било период на загуба на свест
- Каква било загуба на свеста за настаните пред и по незгодата
- Каква било промена во менталната состојба во време на незгодата или
- Фокален невролошки испад или симптоми што покажуваат повреда на мозокот, кои може да бидат привремени и постојани. Трауматската повреда на мозокот може да биде дијагностицирана и со радиодиганостичките техники. Удар во главата не е доволен за дијагноза на трауматска повреда на главата.

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ

- Сите првични податоци за траумата треба внимателно да се документираат бидејќи може да се покажат како важни при третманот на постојните симптоми и при планирањето на рехабилитацијата.
- Трајните секвели можат да се евалуираат најрано една година по повредата.
- Потребен е неврофизиолошки преглед и рехабилитација пред да се определи степенот на инвалидност и да се планира натамошна рехабилитација.

ОПШТИ ЗАБЕЛЕШКИ

- Процената и третманот на акутните мозочни повреди се изнесени во друг напис
- Една година по траумата, секвелите можат да се сметаат за трајни и не може да се очекуваат промени во состојбата.
- Од ова правило исклучок се децата, каде што подобрување може да се забележи и по подолго време од повредата.
- Рехабилитациските мерки и физикалната терапија по повредата играат улога во природата и во изразеноста на заостанатите когнитивни симптоми, емоционалното и психосоцијалното соочување со нив.
- Невозможно е да се процени капацитетот за соочување со проблемите на пациентот сè додека инвалидизираното лице не се соочи рутински со секојдневните ситуации и активности.

ПРОЦЕНА НА ТЕЖИНАТА НА МОЗОЧНАТА ПОВРЕДА

- При процената на тежината на повредата се земаат предвид првичните информации, на пр. механизмот на повреда, траењето на можната состојба на загуба на свест, посттрауматската амнезија, нивото на свест (GCS) при приемот и наодите од невролошкиот преглед.
- Следниве фактори, исто така, се земаат предвид: здравствената состојба пред траумата, наодите од КТ и од НМР, неврофизиолошките наоди и следењето на социјалното и на професионалното функционирање.
- Кога се проценуваат наодите од КТ и од НМР потребно е да се земе предвид времето кога се направени во однос на повредата. Препорачани се студии на следење на пациентите поради добивање дополнителни податоци.

МОЗОЧНА ПОВРЕДА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА

- Некои пациенти со умерена до тешка мозочна повреда заздравуваат доволно за да можат да продолжат со работа (ннд-С).
- Важно е да се лекува, на пример, посттрауматската епилепсија.
- Пациентите што страдаат од повреда на мозокот може да бидат примени во специјални единици за рехабилитација (ннд-В).

Автор:

Minna Riekkinen

Претходни автори:

Mikael Ojala, Hannu Alaranta and Marjaana Luisto

Article ID: ebm00803 (036.093)

© 2012 Duodecim Medical Publications Ltd

1. **EBM Guidelines, 2.10.2009, www.ebm-guidelines.com**
2. **Упатството треба да се ажурира еднаш на четири години**
3. **Предвидено следно ажурирање до април 2013 година**